

METODE DE PREDARE LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ÎN GIMNAZIU:**MUNCA INDIVIDUALĂ VS. MUNCA ÎN GRUP II**

Ingrid Cezarina-Elena Bărbieru (Ciochină)
PhD. Student, "Lucian Blaga" University of Sibiu

Abstract: This paper represents the second part of our research conducted on individual work vs group work, as methods of organizing the Romanian Language and Literature classes. Therefore, we will ensure we will provide and discuss all our results, conducted by means of the case study research method. Our results were obtained using the survey and the feedback form tools, which were applied to the sixth and eighth grades. After presented, all the results obtained will be analyzed at the end of the paper together with the drawn conclusions. Our research will identify the role and the impact these two methods have upon the Romanian Language and Literature class.

Key words: team work, individual work, survey, feedback form, case study

Lucrarea de față reprezintă a doua parte a cercetării realizate asupra celor două forme de organizare a activității didactice, respectiv munca individuală și cea în grup. Baza teoretică a lucrării a fost prezentată în articolul anterior. După cum veți observa, statutul disciplinei Limba și Literatura Română impune anumite particularități de construire a scenariului didactic, ținând seama desigur și de trăsăturile psiho-individuale. Astfel, demersul nostru va analiza munca individuală și pe cea în grup din perspectiva punctelor forte și slabe pe care le dețin, dar și din punctul de vedere al impactului pe care acestea îl exercită asupra organizării demersului didactic specific disciplinei Limba și Literatura Română.

Cea de-a doua parte a lucrării prezintă rezultatele cercetării, aplicată rîndurile elevilor de gimnaziu, prin utilizarea metodei studiului de caz la două clase gimnaziale diferite, respectiv clasa a VI-a și clasa a VIII-a. Particularitățile de vîrstă se vor face resimțite în cadrul rezultatelor studiului de caz aplicat cu ajutorul chestionarului și a formularului de feedback.

Au fost elaborate două chestionare și două formulare de feedback, cîte unul pentru evaluarea activității individuale, respectiv pentru activitatea în grup. Răspunsurile elevilor au fost centralizate cu ajutorul tabelelor, fiind interpretate la finalul lucrării.

Lucrarea își propune de asemenea să evidențieze în ce măsură aceste două metode sunt adecvate pentru orele de Limba și Literatura Română, precum și în ce măsură pot dezvolta competențele specifice disciplinei. Chestionarul are ca scop evidențierea preferinței elevilor pentru una dintre cele două metode tratate anterior, și anume: munca individuală vs munca în grup.

Durata cercetării: 5 zile

Metoda utilizată: chestionarul aplicat

Strategia didactică: Elevii au participat atît la o activitate individuală, respectiv elaborarea unei compuneri (clasa a VI-a) și unui eseu de tip argumentativ (clasa a VIII-a),

precum și la o activitate pe grupe, utilizându-se metoda mozaicului (clasa a VI-a) și metoda colțurile (clasa a VIII-a).

Obiectivele urmărite:

- identificarea trăsăturilor dominante ale personalității elevilor și alcătuirea unui profil psiho-pedagogic al clasei;
- descoperirea preferințelor elevilor pentru munca individuală, respectiv munca în grup, în funcție de rezultatele chestionarului;
- identificarea posibilelor lacune de informație prin evaluare.

Rezultatele anticipate:

- Munca în grup – activitate interactivă și provocatoare;
- Munca individuală – esențială în pregătirea pentru susținerea examenelor naționale.

Rezultatele obținute

CHESTIONAR 1 – munca individuală	Clasa a VI-a – 22 elevi		Clasa a VIII-a – 26 elevi	
	DA	NU	DA	NU
1. Tema compunerii / eseului a fost interesantă.	45,4%	54,6%	53,8%	46,2%
2. Tema compunerii / eseului a fost dificil de abordat.	31,8%	68,2%	34,6%	63,4%
3. Consider că m-am descurcat bine în elaborarea compunerii / eseului.	68,2%	31,8%	92,3%	7,7%
4. Cunosc etapele necesare elaborării compunerii / eseului.	81,8%	18,2%	96,1%	3,9%
5. Știu să aplic teoria în practică.	40,9%	59,1%	92,3%	7,7%
6. Învăț mult mai ușor rezolvând sarcini în mod independent.	63,6%	36,4%	57,7%	42,3%
7. Consider că sarcinile individuale sunt mult mai interesante.	40,9%	59,1%	34,6%	65,4%
8. Îmi place să studiez și să mă informez în mod individual.	40,9%	59,1%	38,5%	61,5%
9. Activitatea mi-a fost folositoare pentru viitoarele examene naționale.	77,3%	22,7%	96,1%	3,9%
10. Toți am fost tratați în mod egal.	100%	0%	100%	0%
CHESTIONAR 2 – munca în grup	Clasa a VI-a – 22 elevi		Clasa a VIII-a – 26 elevi	
Întrebare	DA	NU	DA	NU

1. Activitatea pe grupe a fost interesantă și inedită.	77,3%	22,7%	69,2%	30,8%
2. Consider că m-am descurcat cu rolul atribuit.	68,2%	31,8%	73%	27%
3. Toți am fost în mod egal implicați în rezolvarea sarcinilor.	86,4%	13,6%	92,3%	7,7%
4. Toți am luat parte la hotărârea cu privire la alocarea rolurilor	95,4%	4,6%	96,1%	3,9%
5. Mă simt comod și relaxat pe parcursul activităților de grup.	81,8%	18,2%	96,1%	3,9%
6. Am fost capabil să ofer și să accept critici constructive.	77,3%	22,7%	80,8%	19,2%
7. Am adus contribuții deosebite grupului din care am făcut parte.	59%	41%	61,5%	38,5%
8. Activitatea mi-a fost folositoare pentru viitoarele examene naționale.	40,9%	59,1%	38,5%	61,5%
9. Activitățile pe grupe mi se par cele mai interesante.	90,9%	9,1%	92,3%	7,7%
10. Am învățat să comunic mult mai eficient alături de colegii mei.	86,4%	13,6%	84,6%	15,4%

*Interpretarea rezultatelor***Formular feedback 1 – munca individuală**

Δ La întrebarea, *Ce cunoștințe mi-au fost de folos în elaborarea compunerii / eseului?*, elevii au notat în proporție de 97% următoarele: regulile generale de alcătuire a unui text (introducere, cuprins, încheiere), regulile elaborării compunerii solicitate (compunere, respectiv eseu de tip argumentativ), regulile încadrării în limitele specificate (spațiu, timp).

Δ La întrebarea, *Ce cunoștințe îmi lipsesc pentru a obține un punctaj maxim la o astfel de activitate?*, elevii au notat în proporție de 95% că nu le lipsesc cunoștințele de specialitate, prin urmare sunt capabili să obțină punctajul maxim la acest tip de activități.

Δ La întrebarea, *Ce fel de abilități mi-au fost puse în valoare în realizarea compunerii / eseului?*, elevii au notat în proporție de 96% următoarele: creativitatea, imaginația, inovația, capacitatea de concentrare.

Δ La întrebarea, *Care este nota mea personală în redactarea compunerii / eseului?*, elevii au notat în proporție de 80% următoarele: viziunea proprie cu privire la subiect („felul meu de a înțelege tema”, „experiența mea personală”, etc.) și în proporție de 20%: structura compunerii.

Δ La întrebarea, *Ce nu a funcționat în redactarea compunerii / eseului?*, elevii au răspuns în proporție de 3% că nu au avut timp suficient.

Δ La întrebarea, *Ce aș putea face diferit în viitor?*, elevii au notat în proporție de 7% că vor fi mult mai atenți pe viitor, când le sunt explicate anumite concepte.

Formular feedback 2 – munca în grup

Δ La întrebarea, *Ce a funcționat bine în munca în echipă?*, elevii au notat în proporție de 85% următoarele: comunicarea, prietenia dintre colegi, înțelegerea, respectul, coordonarea, atmosfera.

Δ La întrebarea, *Ce a determinat această funcționare?*, elevii au răspuns în proporție de 80% următoarele: atmosfera, profesorul, indicațiile clare și tema interesantă.

Δ La întrebarea, *Ce nu a funcționat și de ce?*, elevii au răspuns în proporție de 20% următoarele: micile conflicte și neimplicarea unora dintre colegi.

Δ La întrebarea, *Care a fost rolul meu în munca în echipă?*, elevii și-au identificat rolurile exacte în proporție de 90%.

Δ La întrebarea, *Ce contribuții specifice am adus?*, elevii au notat în proporție de 80% următoarele: implicarea în activitate, cooperarea și legarea de prietenii cu ceilalți colegi.

Δ La întrebarea, *Ce lecții am învățat din această activitate a muncii în echipă?*, elevii au notat în proporție de 80% următoarele: „putem rezolva conflictele cu ajutorul prieteniei”, „criticile sunt bune”, „activitățile în grup sunt mult mai interesante”.

Δ La întrebarea, *Ce am învățat referitor la rolul meu în munca în echipă?*, elevii au răspuns în proporție de 30% că rolul de lider nu est foarte ușor de asumat, în proporție de 20% că pot face față oricărui rol, în proporție de 50% că se simt apreciați prin faptul că dețin un rol concret.

Δ La întrebarea, *Ce am învățat despre mine însumi?*, elevii au notat în proporție de 80% că s-au simțit apreciați și că munca în grup este o activitate foarte interesantă.

Chestionarul 1 – munca individuală

□ *Tema compunerii / eseului a fost interesantă.* În cazul clasei a VI-a A s-a obținut un procent mai mic la răspunsul DA, (45,4%), față de clasa a VIII-a C, care a răspuns DA în proporție de 53,8%. Consider că într-adevăr tema primită de clasa a VIII-a a fost mult mai interesantă (Tema orgoliului), față de tema arhicunoscută a prieteniei, pe care a primit-o clasa a VI-a.

□ *Tema compunerii / eseului a fost dificil de abordat.* În acest caz, deși temă mult mai interesantă (Tema clasei a VIII-a: orgoliul), a fost puțin mai dificil de abordat (în proporție de 34,6%), față de tema prieteniei care a obținut un procent de 31,8%, respectiv 7 elevi.

□ *Consider că m-am descurcat bine în elaborarea compunerii / eseului.* Din punctul de vedere al structurii și al elaborării compunerii / eseului, elevii clasei a VI-a au răspuns în proporție de 68,2% DA, iar elevii clasei a VIII-a, în proporție de 92,3% DA. Această discrepanță poate fi pusă pe seama pregătirii temeinice a elevilor din clasa a VIII-a pentru examenul național, deși eseul argumentativ impune o structură mult mai riguroasă față de o compunere pe o temă dată.

□ *Cunosc etapele necesare elaborării compunerii / eseului.* La această afirmație procentele în cazul ambelor clase, pentru răspunsul DA, au fost foarte ridicate, și anume: clasa a VI-a – 81,8%, iar clasa a VIII-a - 96,1%. Între această afirmație și afirmația anterioară există discrepanțe între rezultate, și anume: chiar dacă elevii cunosc foarte bine etapele necesare elaborării tipului respectiv de eseu, nu au încredere în ei înșiși că se pot descurca în elaborarea textului.

□ *Învăț mult mai ușor rezolvând sarcini în mod independent.* În cazul clasei a VI-a s-a obținut un procent de 40,9%, respectiv 9 elevi, iar în cazul clasei a VIII-a, 92,3%, respectiv 24 de elevi. Din punctul meu de vedere înaintarea în vârstă, maturizarea elevilor din clasa a VIII-a își spune cuvântul, aceștia înțelegând că mare parte din efortul de învățare le aparține lor înșiși. Elevii clasei a VI-a sunt încă dornici de a cunoaște între ei, de petrece mai mult timp unul cu celălalt, de a învăța prin joc. În proporție de aproximativ 50% elevii resimt calitatea muncii individuale și impactul pe care îl are aceasta asupra calității învățării.

□ *Mă simt în largul meu când trebuie să rezolv sarcini independent.* În acest caz proporția elevilor din clasa a VI-a care se simt în largul lor rezolvând sarcini în mod independent este de 63,6%, respectiv 14 elevi, iar proporția clasei a VIII-a, 57,7%, respectiv 15 elevi. Rezultate asemănătoare ce denotă faptul că aproximativ jumătate din elevii ambelor clase se simt în largul lor în timpul muncii individuale.

□ *Consider că sarcinile individuale sunt mult mai interesante.* În cazul acestei afirmații proporțiile sunt relativ mici, și anume 40,9% (9 elevi în cazul clasei a VI-a) și 34,6% (tot 9 elevi și în cazul clasei a VIII-a). Acest fapt denotă o oarecare reticență a elevilor cu privire la munca individuală.

□ *Îmi place să studiez individual.* Și de această dată este vorba de proporții scăzute, respectiv 48,9% și 30,5% DA, aceasta rezultând în faptul că elevilor le place să studieze individual doar în anumite contexte, probabil extra-școlare.

□ *Activitatea mi-a fost folositoare pentru viitoarele examene naționale.* Această afirmație deține printre cele mai ridicate proporții și anume 77,3%, respectiv 17 elevi în cazul clasei a VI-a și 96,1%, respectiv 25 de elevi în cazul clasei a VIII-a. Desigur că activitatea individuală pe care au primit-o elevii face parte din programa pentru examenele naționale pentru care elevii trebuie să se pregătească în mod deosebit. Ei sunt conștienți de aceste lucruri și apreciază totdeauna activitățile ce au ca scop pregătirea pentru examenele naționale.

□ *Toți am fost tratați în mod egal.* Ambele clase au răspuns DA în proporție de 100%, aceste date reprezentând satisfacția elevilor cu privire la atitudinea profesorului și în special cu privire la faptul că au fost implicați în mod egal în cadrul orei.

Chestionarul 2 – munca în grup

□ *Activitatea pe grupe a fost interesantă și inedită.* Această afirmație a obținut procente foarte ridicate la răspunsul DA în cazul ambelor clase, respectiv 77,3%, clasa a VI-a și 69,2%, clasa a VIII-a. Acest lucru demonstrează faptul că elevii preferă activitățile pe grupe, implicându-se într-un mod net superior în cadrul acestora.

□ *Consider că m-am descurcat cu rolul atribuit.* Și în acest caz este vorba de procente ridicate pentru răspunsul DA, și anume 68,2% și 73%, ambele colective participând în mod

activ în cadrul activității în grup. Elevii denotă încredere în ei înșiși prin răspunsurile lor și mai ales cooperare și implicare.

□ *Toți am fost în mod egal implicați în rezolvarea sarcinilor.* În cazul acestei afirmații proporția este de 86,4%, clasa a VI-a, respectiv 92,3%, clasa a VIII-a. Motivele pentru care, spre deosebire de activitatea individuală, elevii nu s-au simțit implicați în mod egal în rezolvarea sarcinilor, sunt următoarele: în cazul muncii în grup este nevoie de roluri de conducere și coordonare, roluri care necesită o implicare mult mai mare din partea elevilor. De aceea munca în grup nu este totdeauna ideală pentru o evaluare, deoarece nu se pot trata obiectiv și egal toți elevii.

□ *Toți am luat parte la hotărîrea cu privire la alocarea rolurilor.* Această afirmație a obținut procente foarte ridicate pentru răspunsul DA, respectiv 95,4% în cazul clasei a VI-a și 96,1%, clasa a VIII-a. Alocarea rolurilor reprezintă una dintre cele mai importante etape, fiind esențială în a obține succesul muncii în grup. Elevii trebuie consultați și implicați în alocarea rolurilor, deoarece acest lucru îi responsabilizează și îi determină să se implice activ pentru a nu dezamăgi.

□ *Mă simt comod și relaxat pe parcursul activităților de grup.* Este din nou vorba de procente foarte ridicate, respectiv 81,8% în cazul clasei a VI-a și 96,1% în cazul clasei a VIII-a pentru răspunsul DA. Activitatea de grup este o activitate mult mai lejeră și mai plăcută de către elevi tocmai datorită faptului că implică imaginația, comunicarea, cooperarea și interacționarea.

□ *Am fost capabil să ofer și să accept critici constructive.* Munca în grup dezvoltă intra și inter-personal elevii prin implicare și comunicare. Elevii apreciază dezvoltarea tuturor acestor abilități deoarece se simt puși în valoare. Și această afirmație a obținut procentaje ridicate pentru răspunsul DA, respectiv 77,3% și 80,8%.

□ *Am adus contribuții deosebite grupului din care am făcut parte.* Rezultatele sunt foarte bune, procente de peste 50% răspunsuri DA: 59% clasa a VI-a și 61,5% clasa a VIII-a. Elevii au simțit că au contribuit semnificativ la activitate tocmai datorită implicării lor și datorită faptului că munca în grup este văzută ca muncă relaxantă și interactivă.

□ *Activitatea mi-a fost folositoare pentru viitoarele examene naționale.* Procente relativ scăzute, răspunsuri DA de 40,9% clasa a VI-a și 98,5%, clasa a VIII-a. Elevii sesizează faptul că munca în grup dezvoltă comunicarea și este mult mai interactivă, dar nu îi ajută foarte mult în pregătirea pentru susținerea examenelor naționale.

□ *Activitățile pe grupe mi se par cele mai interesante.* Afirmția deține procente foarte ridicate de peste 90% în cazul ambelor clase, fiind evidentă preferința elevilor pentru astfel de activități.

□ *Am învățat să comunic mult mai eficient alături de colegii mei.* Și în acest caz este vorba de procente ridicate, respectiv 86,4% pentru clasa a VI-a și 84,6% pentru clasa a VIII-a, ceea ce denotă încă o dată faptul că munca în grup este extrem de folositoare pentru dezvoltarea abilităților de comunicare și relaționare.

Concluziile cercetării de față sunt suficient de variate, în funcție de rezultatele obținute. Lucrarea de față și-a propus să evidențieze avantajele și dezavantajele muncii individuale, respectiv muncii în grup, ca metode deosebite de predare la disciplina Limba și Literatura Română. Din rezultatele cercetării desfășurate amintim următoarele concluzii:

- Munca în grup reprezintă una dintre cele mai interactive metode de predare;
- Munca individuală este interesantă în proporție de aproximativ 40%, cu referire în special la studiul individual;
- Munca în grup reușește să dezvolte cu succes abilitățile de comunicare și relaționare ale elevilor;

- Munca individuală este net superioară celei în grup ca utilitate pentru pregătirea în vederea susținerii viitoarelor examene naționale;
- Munca în grup antrenează absolut toți elevii, rolurile pe care le primesc aceștia fiind esențiale în dezvoltarea lor ulterioară;
- Munca individuală este o metodă folositoare disciplinei Limba și Literatura Română, în special pentru aprofundare, dar mai ales pentru reflecție și pentru valorificarea originalității;
- Munca în grup creează o atmosferă mult mai prietenoasă și relaxată în cadrul orei;
- Munca individuală presupune cunoștințe teoretice însușite temeinic;
- Munca în grup implică și aspecte negative precum micile conflicte sau neimplicarea unora dintre elevi;
- Munca individuală presupune o anumită intimitate esențială reflecției și meditației asupra temelor;
- Munca în grup nu este totdeauna ideală pentru a realiza evaluarea;
- Munca individuală presupune egalitatea tuturor elevilor prin sarcinile oferite;
- Munca în grup este catalogată ca fiind cea mai interesantă activitate;
- Munca individuală formează deprinderile inteligențelor multiple.

Activitățile desfășurate în cadrul procesului de predare-învățare trebuie dețină ca fundament relația de parteneriat dintre cadrul didactic și elev. Identificând împreună cu elevii nevoile acestora de învățare, profesorul trebuie să stabilească aceste activități doar în funcție de acestea din urmă. În funcție de obiectivele sau competențele urmărite, aceste activități se pot desfășura pe mai multe planuri, incluzând o serie de caracteristici deosebite pentru dezvoltarea deprinderilor precum munca în grup sau activitățile extra-școlare. Este necesar ca profesorul să adopte cât mai multe forme de organizare a activităților sau cât mai multe metode și mijloace pentru a evita monotonia și pentru a determina implicarea elevilor.

Dezvoltarea motivației elevilor se realizează tocmai prin aceste procedee amintite anterior, care au un rol esențial în procesul de predare-învățare prin poziționarea strategică a elevului în situații de comunicare cât mai diverse. Exemplul personal reprezintă un alt factor important în dezvoltarea motivației elevilor, fiind cel mai adesea un real punct de reper pentru elevi.

„Rezultatele procesului de instruire și autoinstruire constau în asimilarea de cunoștințe, în formarea de priceperi, deprinderi, capacități, competențe, convingeri, concepții, atitudini, comportamente, în însușirea unor criterii de evaluare a valorilor.”¹

BIBLIOGRAPHY

1. Albușescu, Ion, *Pedagogii alternative*, București, Editura All, 2014;
2. Albușescu, Ion, *Pragmatica predării – activitatea profesorului între rutină și creativitate*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008;
3. Cucoș, Constantin (coord.), *Psihopedagogie pentru examenene de definitivare și grade didactice*, Iași, Editura Polirom, 1998;
4. Dușe, Carmen-Sonia, *Didactica disciplinelor de specialitate*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, 2006
5. Ionescu, Miron, Bocoș, Mușata (coord), *Tratat de didactică modernă*, Pitești, Editura Paralela 45;
6. Lăudat, I.D. (coord.), *Metodica predării Limbii și Literaturii Române în școala generală și liceu*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1973;

¹Miron Ionescu, Mușata Bocoș (coord), *Tratat de didactică modernă*, Pitești, Editura Paralela 45, p. 51.

7. Mara, Elena Lucia, *Didactica Limbii și Literaturii Române*, Sibiu, Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, 2010;
8. Oprea, Crenguța, *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 2007;
9. Sălăvăstru, Dorina, *Psihologia educației*, Iași, Polirom, 2004.